

MITÄ TEEN, KUN LAPSELLANI ON ÄÄNNEVIRHEITÄ?

Tavallisimpia puhehäiriöitä muuten normaalisti kehittyneellä lapsella ovat *äännevirheet* (yleisimmin: r, s, k, l). Suomalaisista seitsemänvuotiaista koululaisista noin kolmasosalla esiintyy vielä äännevirheitä. Ne voivat johtua äänteiden tuottamiseen tarvittavien liikemallien puutteellisuudesta, puhemotoriikan kypsymättömyydestä, kuuloerottelun vaikeudesta, purentavirheistä tai kielijänteestä.

Kaikki poikkeamat normaaleista puheäänteistä eivät kuitenkaan ole äännevirheitä! Esimerkiksi S:n korvaaminen T:llä tai R:n L:llä voi olla normaalia 5–6-vuotiaalla lapsella. Sen sijaan R:n sorahtaminen kurkusta on aina poikkeavaa, samoin L:n korvaaminen U:lla tai V:llä.

- Mikäli kielen kärki ei ylety ylähampaiden taakse suun ollessa hiukan auki, on **kielijänne liian lyhyt** ja se on hyvä tarkistaa esimerkiksi neuvolassa.
- Äänneharjoitteluun liittyy usein **kielen liikkeiden harjoittaminen**. Kielen liikkeitä kannattaa harjoitella myös kotona lapsen kanssa. Harjoituksia löytyy netistä hakusanalla "kielijumppa".
- **Jos lapsella on ongelmana korvata äänneitä toisilla**, esimerkiksi peppi/keppi tai vaiva/laiva, **sekoittaa sanojen äänteiden tai tavujen paikkoja** (paukka/kauppa, paivana/painava) tai jos sanat muuttuvat hahmoltaan tunnistamattomiksi (ingeniavoita/ liikennevaloja), voit selkiyttää

omaa puhettasi ja antaa lapselle aikaa havaita sanan äännerakenne **tavuttamalla** sanoja, esimerkiksi HE-LI-KOP-TE-RI. Monet lapset oppivat esimerkin myötä myös itse tavuttamaan sanoja ja siten selventämään omaa puhettaan.

Yksittäisten äänteiden paras harjoittelu-aika on usein vasta esikouluikässä ja harjoittelua jatketaan tarpeen mukaan koulussa laaja-alaisen erityisopettajan ohjaamana. Jos viisivuotiaalta puuttuu useita äänteitä ja puhe on epäselvää, voi olla yhteydessä puheterapeuttiin.

